

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2121/2015
04.02.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужиоца Друштва са ограниченом одговорношћу за производњу, трговину и услуге М.А. из Б., чији је пуномоћник З.Д., адвокат из П., против туженог Д.Б. из Н.Б., чији је пуномоћник М.Ш., адвокат из Б., у поступку по тужби и противтужби ради раскида уговора и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3020/15 од 24.06.2015. године, у седници већа одржаној 04.02.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3020/15 од 24.06.2015. године.

Упућује се Апелациони суд у Београду да исправи пресуду Гж 3020/15 у уводном делу изреке у погледу дана одржавања седнице већа.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П. 24/11 од 17.04.2015. године, првим ставом изреке одбијен је као неоснован преостали део тужбеног захтева, којим је тражено да суд обавезе туженог да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за пропалу кукурузну силажу исплати износ од 3.690.000,00 динара са законском затезном каматом од 10.02.2015. године до исплате, за пропалу пшеничну балирану сламу износ од 3.441.600,00 динара са законском затезном каматом од 10.02.2015. године до исплате и за вредност грађевинског материјала и рада радника на отклањању штете на објектима тужиоца износ од 4.515.300,00 динара са законском затезном каматом од 13.03.2015. године до исплате, као и да обавезе туженог на накнаду трошкова парничног поступка. Другим ставом изреке делимично је усвојен преостали противтужбени захтев, па је обавезан тужилац да туженом на име накнаде штете исплати износ од 30.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Е.ц.б. на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, почев од пресуђења до исплате.

Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован преостали део противтужбеног захтева, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка са каматом. Четврим ставом изреке одбијен је као неоснован евентуални противтужбени захтев на начин описан у том ставу изреке. Петим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3020/15 од 24.06.2015. године, у првом ставу изреке одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена првостепена пресуда. У другом ставу изреке одбијени су као неосновани захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП која је учињена у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/1014) и нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. узети са чланом 398. став 2. ЗПП на коју се у ревизији тужилац позива. Апелациони суд у Београду је као другостепени суд ценио наводе у жалби тужиоца и закључио да је првостепени суд расправио сва спорна питања која су битна за одлучивање како о тужби тако и противтужби туженог.

Према утврђеним чињеницама странке су дана 24.04.2008. године закључиле уговор о дугорочно пословно техничкој сарадњи на период од 20 година ради обављања послова това јунади, узгоја приплодних и стеоних јуница и производње млека, на коме је тужилац био обвезан да уложи пословне објекте, а тужени да обезбеди новчана средства ради оспособљавања водоводних и електроинсталација и постојећег трансформатора, те да до 01.07.2008. године набави и у карантин стави 100 високо стеоних јуница. Сразмера улагања и убирања добити уговорена је на удео од по 50% уз могућност једностраног раскида уговора пре истека уговореног рока. Уговором је тачно прописано која права има тужилац, а која права тужени у случају раскида уговора. Непокретности које је тужилац по закљученом уговору био обвезан да унесе као свој улог у овај пословни однос стечене су тек уговором о купопродаји, који је тужилац као купац закључио дана 12.11.2010. године са говедарском фирмом која је била у стечају. Непосредно по закључењу уговора тужени је дана 07.05.2008. године уплатио износ од 850.000,00 динара у циљу оспособљавања трансформатора и реконструкције дотрајалих електро инсталација, затим је дана 25.08.2008. године са одређеном фирмом закључио Уговор о купопродаји 30 јуница сименталске расе, које су због чињенице да објекти на поменутој говедарској фарми нису били оспособљени за пријем биле смештене у карантину,

те је дана 22.09.2008. године ради куповине опреме за мужу и менаџмент крава са фирмом из З. закључио уговор укупне вредности од 100.000 евра. У периоду од јула 2008. године до 05.12.2008. године тужени је купио и на фарму допримио елементе металне кровне конструкције, чија је цена по испостављеном рачуну, без доказа о извршеном плаћању била 2.314.808,47 динара, те је у циљу оспособљавања дотрајалих објеката уз сагласност тужиоца срушио један хангар, извршио бетонирање, препакивање црепа и друге грађевинске радове. За потребе реализовања уговора на 30 хектара произведено је 900 тона кукурузне силаже, око чега се већим делом ангажовао С.М., законски заступник тужиоца, а која је смештена у сило-јаму, те је припремљено 25.000 – 30.000 бала пшеничне сламе, која је похрањена у сењаку који је прокишњавао. Незадовољан динамиком извршавања уговорних обавеза туженог, законски заступник тужиоца га је опоменуо, а по тужениковом тражењу да му омогући регистравање пољопривредног газдинства и заснивање хипотеке на објектима и земљишту он је туженом предложио раскид уговора. Питање раскида уговора о дугорочно пословно техничко сарадњи од 24.04.2008. године, која међу странкама и није била спорна, правноснажно је решено пресудом Вишег суда у Панчеву П 24/11 од 10.06.2014. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су тужбени захтев тужиоца одбили, а противтужбени захтев туженог делимично усвојили а делимично одбили.

Нижестепени судови су правилно применили материјално право и правилно закључили да између тужиоца и туженог је закључен Уговор о ортакулуку у смислу параграфа 723 Српског грађанског законика, који се примењује у смислу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације, с обзиром на то да ова врста уговора није регулисана позитивно правним прописима. Сваки од ортака сноси ризик заједничког посла до висине свог улога, сходно параграфу 742 наведеног законика, којим је предвиђено да уколико из ортаклука уместо добити буде штете, онда по мери улога, штета пада на све ортаке. Онај пак, који није уложио ништа, него је радио, губи труд свој и радњу. Ово правило међутим не искључује право уговорних страна да на другачији начин реше питање накнаде штете.

Уговор о дугорочно пословно техничкој сарадњи закључен дана 24.04.2008. године између парничних странака је раскинут и у овој парници остало је спорно питање накнаде штете за коју странке тврде да су је претрпеле и током трајања овог уговорног односа.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је нижестепеним пресудама одбијен тужбени захтев тужиоца. Тужбени захтев тужиоца за накнаду штете по основу пропале кукурузне силаже од 900 тона правилно је одбијен као неоснован, јер се тужилац са овом робом раздужио за део својих дуговања према туженом због чега тај износ сада не може да тражи на име накнаде штете. Захтев за накнаду штете по основу пропале сламе од 19.500 бала, правилно је одбијен нижестепеним пресудама применом правила о терету доказивања на основу одредбе члана 231. ЗПП. Део тужбеног захтева за накнаду штете по основу

вредности грађевинског материјала и рада на отклањању штете на објектима тужиоца је такође правилно одбијен. Тужени је грађевинске радове предузимао током важења уговора од 24.04.2008. године и у циљу извршења њиме предвиђених обавеза, а сами објекти који су тим грађевинским радовима оспособљени за смештај крава музара и гајањем јунади, током стечаја ДПП Л.М., од стране тужиоца су купљени у виђеном стању, без права на позивање на недостатке, из чега следи да је њихова употребљивост, као битно смањена, утицала на висину плаћене цене у извршном поступку.

Правилно је усвојен противтужбени захтев за износ од 30.000 евра у динарској противвредности са каматом. Износ од 30.000 евра се односи на улагања туженог у производњу силаже и зараду у висини од 20.000 евра и 10.000 евра по основу вредности услуга које су биле обавезе тужиоца, а за које је сам тужилац признао да их није извршио ни у споразумом предвиђеном року од 31.12.2009. године па ни по његовом истеку. Неосновано у ревизији тужилац истиче да се из нижестепених пресуда не може утврдити по ком основу је туженом досуђена накнада штете у висини од 30.000 евра. Тужилац је сам у споразуму о раскиду уговора од 23.06.2009. године признао и потврдио улагања туженог по основу закљученог уговора о дугорочно пословно техничкој сарадњи у износу од 70.000 евра и 850.000,00 динара. На основу свих изведених доказа и оценом тих доказа нижестепени судови су закључили да тужилац је у обавези да туженом надокнади штету у висини од 30.000 евра и за то су дали правилне разлоге које прихвата и овај суд.

Неосновано у ревизији тужилац побија нижестепене пресуде због погрешне примене материјалног права сматрајући да се у конкретном случају примењује Аустријски грађански законик а не Српски грађански законик. На конкретан случај примењују се одредбе Српског грађанског законика на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације, а не Аустријски грађански законик како то погрешно сматра тужилац.

Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у првом ставу изреке.

Из садржине списка произлази да је пресуда Вишег суда у Панчеву П 24/11 донета дана 17.04.2015. године и објављена дана 24.04.2015. године, а пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3020/15 дана 24.06.2015. године. Како је у уводу другостепене пресуде наведено да је пресуда донета у седници већа одржаној дана 24.06.2014. године, то је потребно да Апелациони суд у Београду изврши исправку другостепене пресуде у уводном делу, тако што ће уместо дана одржавања седнице већа 24.06.2014. године ставити да је седница већа одржана дана 24.06.2015. године, а све на основу одредбе члана 362. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**